

Sp

NOTARSKI VESTNIK

Priloga „Slovenskemu Pravniku“.

Štev. 1.

Urejuje dr. Ivan Grašič.

1926.

Kolkovanje opominjevalnih tožb.

Dr. Ivan Grašič.

Skoro vsa sodišča zahtevajo dosledno za opominjevalne tožbe takso po t. p. 173 in 174 t. z., kar pa ni pravilno.

V opominjevalnem postopanju veljata danes nastopna zakona: zakon z dne 27. aprila 1873 drž. zak. št. 67 o opominjevalnem postopanju v besedilu cesarskega ukaza z dne 1. junija 1914 drž. zak. št. 118 ter zakon o olajšavah v sodnem postopanju za območje višjih deželnih sodišč v Ljubljani in Splitu z dne 30. januarja 1922, razglašen v »Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« št. 105, izdanih dne 15. maja 1922, »Uradni List« št. 150/1922. Poleg teh zakonov je izdal minister pravde na podstavi čl. 87. finančnega zakona za leto 1924/1925 z dne 31. marca 1924 (»Službene Novine« z dne 1. aprila 1924 št. 75) po pristanku ministrskega sveta »Uredbo o izpremembah denarnih zneskov v zakonu o olajšavah v sodnem postopanju za območje višjih deželnih sodišč v Ljubljani in Splitu z dne 30. januarja 1922« z dne 15. aprila 1924 št. 16.435, razglašeno v »Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« št. 106, izdanih dne 12. maja 1924, »Uradni List« št. 144/1924.

Zakon o olajšavah v sodnem postopanju od 30. januarja 1922, Uradni list št. 150/1922, določa v § 8. med drugimi tudi: Točki 6., črka C tarife o sodnih pristojbinah (cesarski ukaz z dne 15. septembra 1915 drž. zak. št. 279) se pristavlja: »nad dvestopetdeset dinarjev do petsto dinarjev — 20 dinarjev«.

Uredba o izpremembah denarnih zneskov od 15. aprila 1924, Uradni list št. 144/1924, pa odreja, da naj se § 8 zadnji odstavek zakona od 30. januarja 1922 glasi: »nad dvestopet-

deset dinarjev za vsakih pričetih dvestopetdeset dinarjev po deset dinarjev«.

Po navedenem zakonu in po imenovani uredbi je torej kolkovati opominjevalne tožbe odnosno plačati za plačilna povelja v opominjevalnem postopanju od vtoževanega zneska, oziroma od vrednosti zahtevanega predmeta in sicer: do 250 dinarjev kolek za 10 Din ter za vsakih nadaljnjih pričetih 250 dinarjev kolek po 10 Din ali krajše za vsakih pričetih 250 Din kolek po 10 Din.

Ker zakon o taksah in pristojbinah, ki je dobil obvezno moč 15. novembra 1923, zakona o olajšavah v sodnem postopanju od 30. januarja 1922 glede takse za plačilna povelja v opominjevalnem postopanju ni nikjer nadomestil, dopolnil, izpremenil ali ukinil, so torej v smislu čl. 7 t. z. ostale vse te določbe tudi po 15. novembru 1923 v veljavi. Do 1. junija 1923 je bilo torej plačevati za plačilna povelja v opominjevalnem postopanju takso po točki 6., črka C tarife o sodnih pristojbinah in sicer v dinarjih in z izpremembo, da je bilo plačati za plačilna povelja pri vrednosti nad 250 Din do 500 Din takso za 20 Din, od 1. junija 1923 dalje pa vsled uredbe od 15. aprila 1924 za vsakih pričetih 250 Din takso po 10 Din.

Prigovor, da uredba od 15. aprila 1924 ne velja, ker ni zakon in ker »uredba« ni mogla derogirati taksnega zakona, ne sme biti upošteven. Kakor veljajo določbe omenjene uredbe glede kompetence sodišč in drugih točk kljub jurisdikcijski normi in civilnemu pravnemu redu, tako veljajo iste tudi glede takse za plačilna povelja v opominjevalnem postopanju kljub taksnemu in pristojbinskemu zakonu. Teh določb taksni zakon ni izrečno ukinil, niti izpremenil ter so torej tudi danes še v veljavi. Če bi ne bilo tako, zakaj pa potem določbe glede takse za plačilna povelja v uredbi od 15. aprila 1924, med tem ko je taksni zakon dobil obvezno moč že 15. novembra 1923. Minister pravde pri izdaji omenjene uredbe menda še ni pozabil taksnega zakona! Če bi veljali glede takse za plačilna povelja v opominjevalnem postopanju t. p. 173 in 174 t. z., bi minister pravde gotovo ne izdal pozneje še posebne uredbe v tem oziru. Zakaj pa je potem obvezna določba uredbe glede kompetence sodišč, določba glede takse za plačilna povelja pa naj bi ne bila ob-

vezna, dasi je bila uredba izdana na podlagi finančnega zakona za leto 1924/1925!

Pa ne glede na navedeno, je težko umljivo, zakaj naj bi bilo v opominjevalnih tožbah plačati tudi takso po t. p. 174 t. z., to je 3% sporno takso — saj v največ slučajih v opominjevalnem postopanju ne pride niti do spora. Če pa ni spora, mora odpasti tudi sporna taksa. Slednjo je plačati šele, če je vložen proti plačilnemu povelju upor, če torej nastane spor, odnosno je dopolniti takso pred zadevno razpravo na t. p. 173 in 174 t. z. Kakor je za sodne odpovedi stanovanj plačati le takso po 25 Din in jo dopolniti v slučaju upora na t. p. 175 t. z., tako je tudi edino pravilno, da se za plačilna povelja v opominjevalnem postopanju vsled zgorajšnje uredbe plača za vsakih 250 Din taksa po 10 Din, v slučaju upora pa ta dopolni na t. p. 173 in 174 t. z. Saj je tudi po teh postavkah plačati predpisano takso le v »sporih, ki se preiskujejo in obravnavajo pri sodiščih« ter za »spore« — v opominjevalnem postopanju pa ni pred vložitvijo upora nobenega spora, ki bi naj se preiskaval in obravnaval.

Z ozirom na navedeno ne utegne torej biti nikakor pravilno, da sodišča zahtevajo za opominjevalne tožbe še pred vložitvijo upora takso po t. p. 173 in 174 t. z., dasi se vloga za izdajo plačilnega povelja imenuje »tožba«. Očividno je, da je v praksi zadevna določba uredbe od 15. aprila 1924 popolnoma prezrta.

Pravica Cankarjevega hlapca Jerneja.

Dr. I. Š—i.

Če sem nekoč očital odličnemu pisatelju, da je svoj spis strogo realistične in celo vzgojne vsebine zgradil na pravno popolnoma zgrešen temelj — češ: jaz bi se že informiral pri strokovnjaku, preden bi bil beletristično posegel na meni neznano na primer medicinsko polje, se zavedam, kako abotno bi bilo, hoteti presoјati, ali je Ivan Cankar v svojem »Hlapcu Jerneju« pravno bazo prav »izpeljal«. — Cankar je bil tako čist umetnik, oziroma tako čisto umetnik, da je treba še njegove odmaknitve od realnih tal dà, celo